

der her foreligger, er for omfattende, de vil overstige Kommunernes Kræfter.

Vi har fra det radikale Venstres Side flere Gange under Krisen fremført, at der var Mulighed for gennem Statens Initiativ at gøre en stor Indsats paa det Omraade, her er Tale om, ved at organisere baade Kommunernes og Statens Kræfter om en Fremskyndelse af de store Vejarbejder, som vi alle ved alligevel skal foretages i de kommende Aar, og da Regeringen intet Initiativ synes at tage paa det Omraade, agter vi at fremsætte hertil sigtende Forslag. Jeg tror ogsaa, der i denne Vinter er Grund til at fremhæve, at saadanne Arbejder, som det er afgjort, at Staten maa have udført i den kommende Tid, bør fremskyndes til Udførelse paa det Tidspunkt, hvor den store Arbejdsløshed er til Stede.

Det Finanslovsforslag, som nu foreligger her, med den, som jeg nævnte, forholdsvis beskedne Nedbringelse af Udgifterne i Forbindelse med Kommunernes økonomiske Stilling, som jeg omtalte, er for mig et Bevis for, at Ministeriets Politik overfor Krisen ikke har været rigtig. Paa det nuværende Tidspunkt, hvor Foranstaltninger imod Krisen burde have været i fuld Udfoldelse, saa at Virkningerne deraf kunde spores allerede nu, har vi det Forhold, at Ministeriets Politik ikke har formaaget at yde noget, der direkte lettede Erhvervslivets Tryk.

Jeg er ikke i Tvivl om, at Fejlen ligger deri, at man fra Ministeriets Side forkyndte, at der var kun een, der var Dagens Gerning, nemlig Nedbringelsen af Budgetterne, og straks afslog at høre efter, naar der blev sagt, at det finansielle kun var een Side af hele det Problem, der forelaa, men at en anden Opgave var at forstaa hele denne Valutakrisens særlige Karakter og derudfra organisere Samfundets Kræfter om at mildne dens Forløb, og jeg kan ikke mene andet end, at Trontalens Ord viser, at der endnu kun er ringe Forstaaelse heraf.

Med Hensyn til Trontalens Ord om Erhvervslivet og Kriseforholdene er der noget, som vi fra vor Side kan give vor Tilslutning. Man siger i Trontalen, at Vejen ud af denne Krise er en Billiggørelse af Produktionen. Det er rigtigt, og vi er ogsaa enige i, at Betingelserne for Støtte til særlige Erhverv maa være, at Statens Støtte virker med til at øge Konkurrencemulighederne gennem billigere Produktion, men gennem Bedømmelsen af de Veje til billigere Produktion, som Regeringen taler om, finder vi en Ensidighed, som forekommer skæbnesvanger.

Af Regeringens Udtalelser fremgaar det, at man næsten ikke kender anden Vej til Produktionsudgifternes Nedsættelse end en Nedsættelse af Lønnen. Hvilken Opfattelse man i øvrigt har heraf, er det efter vor Mening overmaade betænkeligt, at Landets Regering blander sig direkte ind i Overenskomstforhandlinger, at den højtærede Statsminister direkte bebrejder den ene Part, at den slutter Overenskomster paa de Vilkaar, hvorpaa den selv ønsker at gøre det, og derigennem i Virkeligheden indirekte opfordrer til Arbejdskampe. Konsekvenserne af en saadan Optræden fra Regeringen er for farlige. Paa samme Maade som vi fra vor Side paa det stærkeste vilde have misbilliget, hvis den socialdemokratiske Regering i sin Tid havde opfordret Arbejderne til ikke at indgaa paa en Overenskomst, de selv var villige til, paa samme Maade maa vi her sige, at dette gaar ikke an. Det kan efter min Opfattelse synes betænkeligt, at den højtærede Statsminister viser sig saa snæver i sin Forstaaelse af de Kræfter, der virker i det moderne Samfund, at han ikke ser, at denne Linie ender i Anarki, og denne Linie er ogsaa mod Venstrepartiets principielle Opfattelse: at Statsmagten ikke maa blande sig ind i det frie Erhvervslivs Dispositioner.

Netop fordi Venstre altid har haft denne Opfattelse, forundrede det mig, at det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg i Gaar viste sig at være saa langt inde i en stats-socialistisk Tankegang, at han for ramme Alvor kunde udbede sig klart Svar fra de andre Partier om, hvad deres Opfattelse var af Overenskomstforholdene — Tarifferne, som han sagde —, som om det er noget, der afgøres af Rigsdagen eller af de politiske Partier.

Fra vor Side skal der ikke mangle Klarhed med Hensyn til Svaret, vi har den Opfattelse, at Erhvervslivet suverænt maa afhandle sine egne Lønforhold, Samfundsmagtens Ret til at gribe ind paa dette Omraade opstaar efter vor Mening først, naar Forholdene fører ud i Arbejdskampe af samfundssødelæggende Virkning; da kan det være baade en Ret og en Pligt for Staten som den, der har Ansvaret for, at Samfundets Livsfunktioner holdes i Gang, at træffe Afgørelse om Arbejdsbetingelserne, men heller ikke før.

Der kan i denne Anledning være Grund til at omtale den Henvendelse, der er sket fra Arbejdsgiverforeningen til de samvirkende Fagforbund. Vi for vor